

Bredase dokter onthult recept wondermiddel tegen pest

BREDA – Een middel dat helpt tegen alle kwalen en zelfs tegen de pest. De Bredase apotheker en dokter Lucas Stas heeft er jaren aan gewerkt. Het lijkt erop dat de Bredase garnizoensarts het juiste recept nu heeft gevonden. In zijn boek *Electrum vitae* vertelt hij over zijn onbederfelijke medicijn.

Electrum vitae, of Barnsteen van het leven, zoals de Nederlandse titel luidt, bevat het recept waaraan Stas jarenlang heeft gewerkt. Een indrukwekkende lijst van zeventig ingrediënten bevat het middel, waaronder opium. “We kennen het als Veneetsche Driakele”, licht uitgever Peeter Ghevaerts toe bij de boekpresentatie op de Grote Markt in Breda. Deze locatie is niet voor niks gekozen. “Het is een plaats waar apothekers als Wijnandt Jobs van Ruthzone en Michiel Weers hun sporen hebben verdiend.”

Ghevaerts glimt van trots enkele uren na de presentatie, zo nu en dan genietend van een slok Breda's Wit, het bekende bier uit onze stad. Hij herhaalt meerdere malen de grote betekenis die Stas heeft gehad en nog heeft voor de stad en voor de zieken. “Vergeet niet dat Lucas altijd aan de kant van de zieken heeft gestaan. Hij spande zich in om in onze door de Spanjaarden belegerde stad

te zoeken naar zieke en gewonde soldaten”, benadrukt hij. Hij gaat verder, op gedragen toon: “Hij behandelde en behandelt deze zielepoten gratis.”

Zijn inspanningen leverden hem niet voor niets de benoeming tot garnizoensarts op door de Staten-Generaal, helemaal nadat hij enkele jaren geleden, in 1595 180 soldaten genas van bloeddiarree.

De kennis over ziekten als deze deed Stas op als apotheker. Op die manier kon hij zijn wondermiddel samenstellen en verbeteren, blijkt ook uit deze uitgebreide en waardevolle publicatie die Stas nu presenteert. “Ik ben ervan overtuigd dat dit boek nog tientallen jaren, misschien wel eeuwen van grote waarde zal blijken te zijn”, onderstreept Ghevaerts.

Gaat het ons ook helpen tegen de builenpest? “Uiteraard”, bezweert Stas. “Mijn Veneetsche Driakele is een medicijn dat elke bekende ziekte helpt te bestrijden, dat leidt geen twijfel.”

Toch heeft Stas wel een belangrijk advies aan de stadsbestuurders en aan de legerleiding. “De geneeskunde doet alles wat ze kan om zieken te genezen, maar het is echter wel van groot belang dat inwoners van steden

als de onze zich houden aan de maatregelen die ons stadsbestuur hebben opgesteld in de pestordonnatie. Dus afstand houden van mensen met de pest en zorgen voor goede hygiëne in huis en op straat. Het geeft geen pas dat er nog steeds varkens in de straten lopen. Pestlijders moeten zich ook afzonderen van de rest van de samenleving, zes weken. Vergeet dat niet!”

Over dit verhaal

Dit verhaal is geschreven alsof het 1604 is, het jaar waarin de het boek *Electrum vitae* gepresenteerd is. Dit boek is via Google Books te lezen. Uiteraard zijn de citaten van de personen in dit verhaal fictief. De feiten zijn afkomstig uit eerder gepubliceerde verhalen en onderzoeken. Hoe we Lucas Stas precies moeten inschatten is nog niet geheel helder. Was hij een serieuze apotheker die zich opwerkte tot dokter, of was hij toch vooral een kwakzalver? Zeker is dat hij goed heeft verdiend aan dit middel, waarvan de werking tegen pest niet aangetoond is. Stas werd later eigenaar van hoeve Cleyne Wolfslaar.

Bronnen

- Pestepidemieën in Breda tijdens de middeleeuwen - Frans Gooskens, De Oranjeboom
  - Breda en de Pharmacie - D.A. Wittop Koning
  - De vernoeming van Breda's Wit is gebaseerd op de Historie van de Nederlandse Biercultuur
-